SÉNAT DE BELGIQUE

SÉANCE DU 15 JUIN 1932.

Projet de Loi modifiant l'article 33, paragraphe 4, de la loi organique de l'enseignement primaire.

EXPOSÉ DES MOTIFS.

MADAME, MESSIEURS,

Actuellement, les postes d'institutrice gardienne dans les écoles soumises à l'inspection de l'État, peuvent, aux termes de l'article 33, paragraphe 4, de la loi organique de l'enseignement primaire, être confiés à des personnes pourvues, soit du certificat de capacité aux fonctions d'institutrice gardienne, soit du diplôme d'institutrice primaire ou de régente d'école moyenne.

A l'époque où le dit certificat s'obtenait couramment après la fréquentation d'un cours de vacances de cinq semaines au plus, il pouvait y avoir avantage à confier la direction d'une classe gardienne à une institutrice primaire ou à une régente, en raison de leur meilleure initiation pédagogique.

Mais aujourd'hui, les jeunes filles se destinant à l'enseignement dans les écoles gardiennes et les jardins d'enfants, reçoivent une formation spéciale. C'est que l'éducation des petits enfants de trois à six ans diffère essentiellement de l'enseignement donné dans les écoles primaires. Il ne s'agit pas tant de leur inculquer les

BELGISCHE SENAAT

VERGADERING VAN 15 JUNI 1932.

Wetsontwerp tot wijziging van artikel 33, paragraaf 4, der wet tot regeling van het lager onderwijs.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

MEVROUW, MIJNE HEEREN,

Tegenwoordig kunnen de betrekkingen van bewaarschoolonderwijzeres in de onder Rijkstoezicht staande scholen, naar luid van artikel 33, paragraaf 4, der wet tot regeling van het lager onderwijs, toevertrouwd worden aan personen die ofwel het getuigschrift van bekwaamheid tot het ambt van bewaarschoolonderwijzeres, of wel de akte van lagere onderwijzeres of het diploma van regentes voor de middelbare scholen bezitten.

Vroeger, toen bedoeld getuigschrift gemakkelijk, na het volgen van een vacantiecursus van ten hoogste vijf weken, te verkrijgen was, kon het voordeelig zijn het bestuur van een bewaarschoolklasse op te dragen aan een lagere onderwijzeres of aan een regentes, omdat dezen beter ingewijd waren in de opvoedkunde.

Doch thans krijgen de meisjes, die een betrekking willen bekleeden in de bewaarscholen en in de kindertuinen, een speciale opleiding. Immers men vergete niet dat de opvoeding der kleuters van drie tot zes jaar uiteraard verschilt van het in de lagere scholen gegeven onderwijs. Het komt er niet zoozeer op aan hun de

éléments du savoir que de développer leurs dons naturels, par des exercices appropriés : exercices des sens, culture de l'esprit d'observation, coordination des mouvements, éducation physique par la gymnastique respiratoire, les jeux et les rondes enfantines, création de bonnes habitudes de santé. Les méthodes et les procédés à mettre en œuvre exploitent avant tout l'inclination de l'enfant au jeu, son activité spontanée, son amour des « belles histoires ». La future institutrice gardienne doit être familiarisée avec ces méthodes et ces procédés.

Elle doit également être préparée à donner au jeune enfant les soins de propreté qu'il peut réclamer et connaître les symptômes des maladies infantiles courantes.

Aussi, le Gouvernement a-t-il estimé qu'il y avait lieu de former les institutrices gardiennes dans des sections ou écoles normales spéciales, ayant un programme répondant à leur destination particulière. Les études y durent trois années. Les jeunes filles qui en sortent avec leur certificat d'aptitude sont admirablement préparées à assurer l'éducation — nous ne disons pas l'instruction — des enfants de trois à six ans. Lorsqu'on leur confie une classe gardienne, elles s'acquittent de leur tâche avec un savoir-faire et un entrain joyeux auquel ne résistent même pas leurs collègues formées encore aux vieilles méthodes.

Les institutrices primaires, par contre, et à plus forte raison, les régentes d'école moyenne, se trouvent dépaysées dans ces classes de tout petits; elles ne sont pas rompues aux méthodes à y mettre en œuvre; elles ont une tendance à y introduire la discipline de l'école primaire, ce qui

eerste beginselen van de kennis in te prenten als wel hun natuurlijken aanleg te ontwikkelen door passende oefeningen : zintuigoefeningen, ontwikkeling van den waarnemingsgeest, coordinatie der bewegingen, lichamelijke opvoeding door de ademhalingsgymnastiek, kinderspelen en -rondedansen, aankweeken van goede gezondheidsgewoonten. De aan te wenden methoden en werkwijzen benuttigen vooral de neiging van het kind tot het spel, zijn zelfwerkzaamheid, zijn voorliefde voor mooie vertellingen. De toekomstige bewaarschoolonderwijzeres moet vertrouwd zijn met die methoden en werkwijzen.

Zij moet er eveneens toe voorbereid worden om aan de jonge kinderen de zindelijkheidszorgen toe te dienen welke zij kunnen noodig hebben, en dient de ziekteverschijnselen te kennen van de meest voorkomende kinderziekten.

De Regeering heeft dan ook geoordeeld dat de bewaarschoolonderwijzeressen dienen opgeleid te worden in bijzondere normaalafdeelingen of normaalscholen, welker programma aan hun bijzondere bestemming beantwoordt. De studiën duren er drie jaren. De meisjes, die ze verlaten met het bekwaamheidsgetuigschrift zijn uitstekend voorbereid om de opvoeding — wij zeggen niet het onderwijs — van de kinderen van drie tot zes jaar te verzekeren. Wanneer men hun een bewaarschoolklasse toevertrouwt, kwijten zij zich van hun taak met een bedrevenheid en een opgewektheid waaraan zelfs hun collega's niet weerstaan die onder het oude stelsel werden gevormd.

De lagere onderwijzeressen, daarentegen, en vooral de regentessen voor de middelbare scholen, voelen zich niet tehuis in die klassen voor kleintjes; zij hebben zich niet ingewerkt in de methoden welke zij er moeten toepassen; zij zijn geneigd er de tucht der lagere school te doen heerschen,

est une erreur; de plus, elles cherchent à en sortir le plus vite possible pour se caser dans l'enseignement primaire ou moyen.

Il importe, dès lors, que les postes d'institutrice gardienne soient désormais réservés aux personnes munies du diplôme spécial, qui seules auront reçu la préparation adéquate, et il y a lieu de modifier en conséquence l'article 33, 4°, de la loi organique de l'enseignement primaire.

Le Ministre des Sciences et des Arts,

hetgeen verkeerd is, bovendien vervelen zij er zich en zoeken zij de gelegenheid om die klassen ten spoedigste te verlaten ten einde een ambt in het lager of middelbaar onderwijs te vervullen.

Dienvolgens behoort men de betrekkingen van bewaarschoolonderwijzeres voortaan voor te behouden voor de personen in het bezit van het bijzonder diploma, die alleen de aangepaste voorbereiding zullen genoten hebben, en artikel 33, 4°, der wet tot regeling van het lager onderwijs zal in dien zin moeten gewijzigd worden.

De Minister van Kunsten en Wetenschappen,

R. PETITJEAN.

Projet de Loi modifiant l'article 33, paragraphe 4, de la loi organique de l'enseignement primaire.

Albert,

ROI DES BELGES,

A tous, présents et à venir, SALUT !

Sur la proposition de Notre Ministre des Sciences et des Arts,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Le projet de loi dont la teneur suit sera présenté, en Notre Nom, aux Chambres législatives.

ARTICLE UNIQUE.

L'article 33, 4°, de la loi organique de l'enseignement primaire est modifié comme suit :

« 4° Ils devront, à partir de l'année scolaire 1935-1936, être porteurs du certificat d'aptitude aux fonctions d'institutrice gardienne, lequel ne pourra être délivré qu'à la suite de deux épreuves subies avec succès, à un an d'intervalle au moins, et portant sur les matières du programme fixé par arrêté royal. Toutefois, les personnes munies du diplôme d'institutrice primaire pourront obtenir le diplôme d'institutrice gardienne, à la suite d'une épreuve unique, subie un an au moins après l'obtention du diplôme d'institutrice primaire et dont le programme sera également déterminé par arrêté royal.

Wetsontwerp tot wijziging van artikel 33, paragraaf 4, der wet tot regeling van het lager onderwijs.

Albert,

KONING DER BELGEN,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomenden, HEIL !

Op de voordracht van Onzen Minister van Kunsten en Wetenschappen,

WIJ HEBBEN BESLOTEN EN WIJ BESLUITEN :

Het wetsontwerp waarvan de inhoud volgt zal, in Onzen Naam, bij de Wetgevende Kamers worden ingediend.

EENIG ARTIKEL.

Artikel 33, 4°, der wet tot regeling van het lager onderwijs, wordt als volgt gewijzigd :

« 4° Zij moeten, te beginnen met het schooljaar 1935-1936, in het bezit zijn van het getuigschrift van bekwaamheid tot het ambt van bewaarschoolonderwijzeres, dat slechts zal mogen uitgereikt worden na twee proeven, met goed gevolg doorstaan met ten minste één jaar tusschentijd, en loopende over de vakken van het programma dat bij Koninklijk besluit wordt vastgesteld. De personen die het diploma van lagere onderwijzeres bezitten zullen echter het diploma van bewaarschoolonderwijzeres kunnen bekomen na een enkele proef, welke minstens één jaar na het bekomen van het diploma van lagere onderwijzeres moet afgelegd en waarvan het programma eveneens bij Koninklijk besluit zal vastgesteld worden.

Les situations acquises au 1er juillet 1933 seront respectées.

Donné à Bruxelles, le 14 juin 1932.

» De op 1 Juli 1933 verworven toestanden worden geëerbiedigd.

Gegeven te Brussel den 14n Juni 1932.

ALBERT.

PAR LE ROI :

Le Ministre des Sciences et des Arts,

VAN KONINGSWEGE :

De Minister van Kunsten en Wetenschappen,

R. PETITJEAN.

Imprimerie E. Guyot,s . a., rue Pachéco, 12, Bruxelles.